

FAM. C. HEYNES

GOILBERDINGERSTR. 24

CULEMBORG

'hak-al'

6^e jaargang nr. 3 - maart 1980

NWC
natuur-en vogelwacht
CULEMBORG

- Kontaktadres : Natuur- en Vogelwacht Culemborg
Postbus 381, 4100 AJ Culemborg
- Begeleiding Jeugdgroep : Leo van der Kooij - Vliegerweg 3 te Culemborg
03450 - 54 50
- Coördinatie Inventarisaties : Leo van der Kooij
- Bibliotheek : Boeken en verslagen in Het Kompas.
- "Het Vogeljaar" : Jaarabbonement 1980 door overschrijving van f 14,--
op de girorekening van de N.V.W.C. met vermelding
van "Vogeljaar".
- Lidmaatschap : Nieuwe leden opgeven bij de penningmeester, evenals
adreswijzigingen.
- Penningmeester : Frans Waroux - Mendelssohnlaan 7 te Culemborg
03450 - 53 93
Gironummer 34 33 35 1 t.n.v. F. Waroux - rek.
Natuur- en Vogelwacht - Culemborg.
- Kontributie :
Jeugdlidmaatschap	f 5,-- per jaar
Volwassene	f 10,-- per jaar
Gezinslidmaatschap	f 15,-- per jaar
Buiten Culemborg	f 15,-- per jaar
- Klubhuis : Gebouw "Het Kompas" - kamer 2 - Slotstraat 12 -
Culemborg.
- Vogelwerkgroep kontaktadres : Marcel v.d. Tol, Lindeboom 21 Culemborg
tel.no. 03450 - 81 02
- Secr. Milieuwerkgroep
Noordwest - Betuwe : Betsy Wijnhoven - Goilberdingerstraat 1 te Culemborg
03450 - 52 21
- Redaktieteam en -adres : Breun Jansen - Eikeboom 31 - Culemborg - 03450 - 48 85
Harry Noordhuis - Ereprijs 27 - Culemborg - 03450 - 59 12

Hier is dan alweer de Hak-al van de maand maart, terwijl die van februari nog maar nauwelijks in de brievenbus is gegleden.

Dit komt, omdat wij toch weer zoveel mogelijk naar de eerste week van de maand willen met het doen verschijnen van het blad.

Bijna de helft van deze editie bestaat uit het verslag van het winterkamp op Ameland. Indien het kamp net zo goed is geweest als het verslag, moet het zeer geslaagd zijn geweest.

Met de voorgaande Hak-al zijn de concept-statuten aan alle leden van de NVWC verstrekt. Indien hier op- of aanmerkingen over zijn, kun je die kwijt op de algemene maandelijks vergadering van 17 maart a.s.

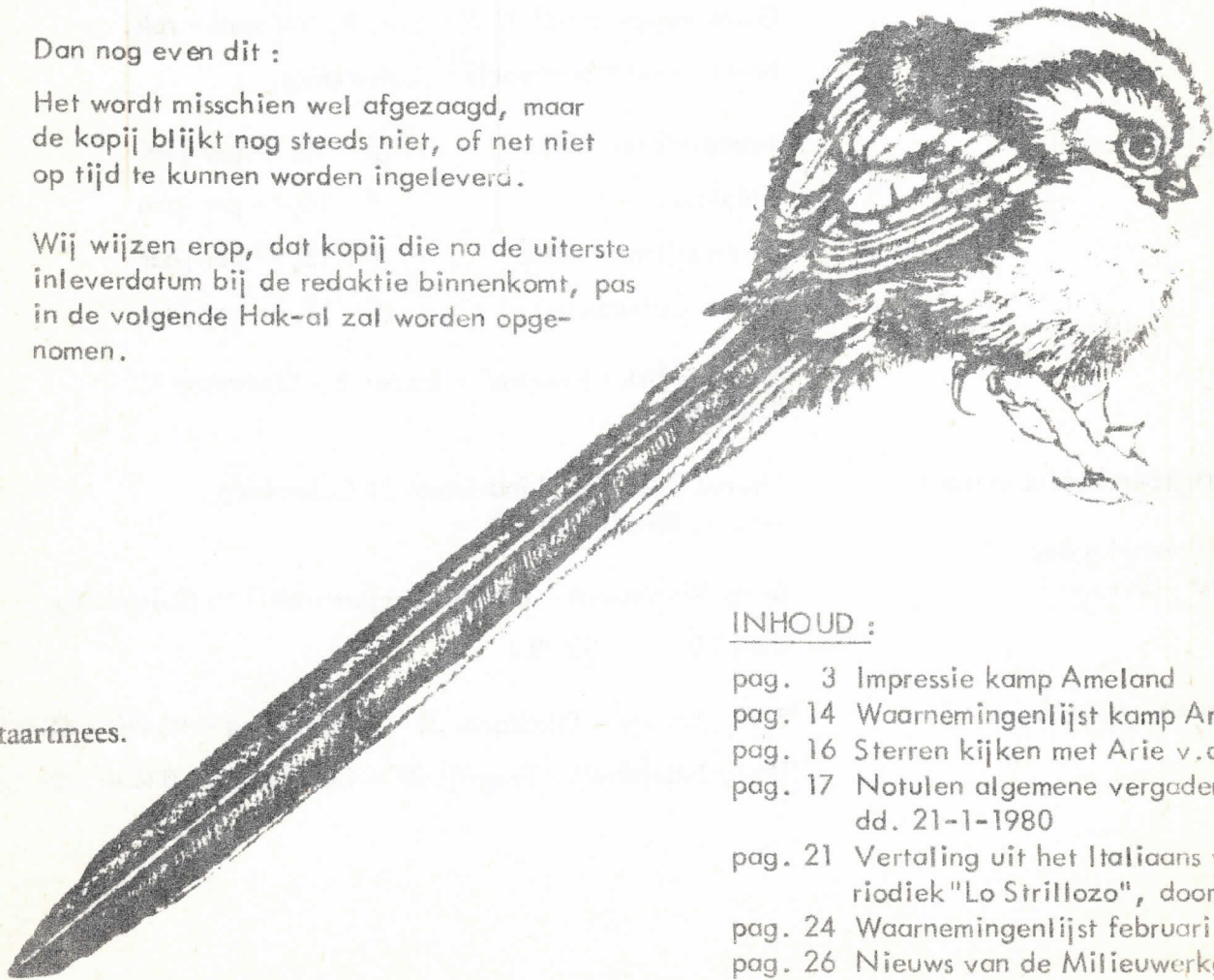
Bij de redactie is zojuist een uitgebreid afrondend verslag "vanuit de loopgraaf" binnengekomen van de auteur Harry v.d. Warenburg. Dit verslag zal in de volgende Hak-al worden opgenomen.

Dan nog even dit :

Het wordt misschien wel afgezaagd, maar de kopij blijkt nog steeds niet, of net niet op tijd te kunnen worden ingeleverd.

Wij wijzen erop, dat kopij die na de uiterste inleverdatum bij de redactie binnenkomt, pas in de volgende Hak-al zal worden opgenomen.

Staartmees.

INHOUD :

- pag. 3 Impressie kamp Ameland
- pag. 14 Waarnemingenlijst kamp Ameland
- pag. 16 Sterren kijken met Arie v.d. Ham
- pag. 17 Notulen algemene vergadering
dd. 21-1-1980
- pag. 21 Vertaling uit het Italiaans van pe-
riodiek "Lo Strillozo", door Ed Raue
- pag. 24 Waarnemingenlijst februari 1980
- pag. 26 Nieuws van de Milieuwerkgroep
- pag. 27 Excursieprogramma.

IMPRESSIE KAMP AMELAND

De Waddeneilanden. Nog nimmer hebben we een kamp gehad op een van de eilanden. Vorig jaar was het plan om naar Texel te gaan, maar daar stak koning winter een stokje voor. Dus dit jaar maar opnieuw geprobeerd. Niet naar Texel, maar Ameland, Buren was ons doel. Met 28 personen, niet veel op het eerste gezicht, verbleven we van 28 december 1979 tot 2 januari 1980 op dit eiland.

Nu een chronologisch verslag van de doorgebrachte dagen.

Te beginnen met vrijdag 28 december 1979 :

Om half tien werd in Culemborg de trein door 14 bepakte vogelaars bestormd.

Na een voorspoedige reis in luxe (vliegtuig)stoelen belanden we in een koud en nat Leeuwarden. Na een 20-tal minuten vertrok de bus naar Holwerd alwaar de families de Jong en Waroux bij de boot reeds stonden te wachten. (de familie Jansen kwam een boot later).

De eerste vogels, voornamelijk steltlopers en eenden, werden vanaf de boot waargenomen. Op het eiland werden vanuit de bus naar Buren de eerste indrukken van het eiland zelf opgedaan en verwerkt.

Lopend naar het kamphuis zagen we Frans Waroux stoppen bij een luxe huis en aanbellen.

Die gaat de sleutel halen van het kamphuis, zo dachten wij.

Maar nee, dit huis, van alle gemakken voorzien (zelfs bestek) bleek ons onderkomen voor de komende dagen te zijn. De slaapzalen bestaande uit 6 kleine kamers en een grote zolder werden snel ingenomen.

's Avonds rond etenstijd waren alle 28 deelnemers aanwezig. Eigenlijk hadden het er 30 moeten zijn, maar Berry Lucas en Nico Middelkoop waren uitgeschakeld vanwege studiekoorts.

Een kleine wandeling naar het wad (tien minuten lopen van het kamphuis) leverde behalve een nat pak door wind en regen ook nog vele vogels op.

In het kamphuis was de verblijfsruimte al snel ingericht, de meegenomen clubvlag en de kerstboom domineerde de ruimte.

In het meegenomen kampboek konden alle ervaringen en gedachten neergepenet worden.

Hieronder volgt een "citaat" van een onbekende auteur over de 's avonds gehouden strandwandeling.

Letterlijk citaat : Vanavond benne we na 't strand geweest. Om zowat 9 uur zijn we vertrokke. Hiervandaan (vanuit de Vrederoos, goh wat een machtige naam vol symboliek en hoop) (wat spreekt hieruit een diep, diep gevoel van sfeer) maar 15 minuten.

Hoewel het de gehele dag heeft geregend waren er toch nog een man of 12 mee. Nu was het nog af en toe een drup, maar al snel werd het droger. Volgens de KNMI bevond zich een hogedrukgebied boven de schotse eilanden, terwijl een rug van hogedruk zich over 't Belgisch schiereiland in onze richting verplaatst. Maar goed, naar het strand. De tocht erheen verliep zeer voorspoedig. Daar aangekomen ontrolde zich een machtig schouwspel zich voor mijn ogen. De golven (waarschijnlijk komend vanuit het lagedrukgebied bij Schotland) beukten op het strand en vormden tot een witschuimende branding. De maan was vrij vol (niet helemaal, maar toch best wel zeg voor $3/4$ gevuld).

Er stond een flinke wind, zodat af en toe zwarte wolkenflarden voor die maan langsbewogen.

En dan dat geluid, majestueus, machtig gerommel, werkelijk een grandioos gehoor en dan de vuurtorens aan weerszijde...

Grandioos, en morgenavond weer".

Teruggelokomen werden er nog wat spelletjes gespeeld, corvee- en excursielijsten gemaakt, choc en thee gedronken en naar bed gegaan om van de eerste vermoeienissen bij te komen want de volgende dag zou het volgens plan vroeg uit de veren zijn.

- zaterdag 29 december -

Zaterdag 29 december 1979 :

Na het ontbijt, goed verzorgd door de corveeploeg bestaande uit de familie de Jong en Berbera van de Vate, gingen we gescheiden in 2 groepen op excursie.

Het doel was voor beide groepen het wad. Kou en regen speelden ons parten, maar de vogels hadden er blijkbaar geen last van want ze vertoonden zich in grote getalen aan ons.

Er werd o.a. een groep van \pm 120 rotganzen en de eerste blauwe kiekendief gezien.

Nadat we vele spanningen doorstaan hadden, werden we in de "Vrederoos" (ons kamphuis) gezellig en warm ontvangen door een heerlijke lunch.

's Middags vertrokken we met het grootste deel van de groep naar de bossen bij Nes.

"Citaat uit het kampboek, auteurs Susanne, André en Marcel -

"We bezochten de bossen bij Nes en liepen er bijna voorbij. In dit bos werd een vergadering gepland, deelnemers : Han, Harry, André (voorzitter), Kars (vieze voorzitter), Marcel (sekretarisvogel, hebben we helaas niet gezien) en Jan-Douwe (meeloper).

Voorspraak : Kars, "weet je nog wel van dat ouwe vrouwtje en die knotwilg?"

Hi...Ha...Hi..

André, hierbij verklaar ik de vergadering tot geopend.

Kars, uh, ik moet nu echt gaan.

André, wat is er te bespreken.

Allen, de richting..

André, Nes, in de kortste weg of door het bos.

Allen, door het bos.

André en Kars knoopten de hak door - "We gaan via de langste".

Rondvraag (geen vragen).

(We stapten op)

Allen, "Ojee, het excursieprogramma".

Tot slot werd besloten om door het bos te gaan, we stapten weer op en namen de kortste weg naar Nes (Einde citaat).

Thuisgekomen werd er door de corveeploeg een verrukkelijk "diner", bestaande uit boerenkool met spek en worst, ten tafel gebracht.

's Avonds werden we door Leo met schitterende dia's meegevoerd naar de Shetland-eilanden waarover hij veel interessante dingen vertelde.

Daarna werd tot vervelens toe het lied "de Egelantier" gezongen.

Verder de gebruikelijke spelletjes zoals klaverjassen, vier op 'n rij, woordspelletjes en kisten (via omschrijvingen uit de Petersons vogelgids de juiste namen raden).

Daarna zelfs nog een korte strandwandeling, waaruit opnieuw bleek dat Duitsers alleen maar vooruit kunnen en niet achteruit.

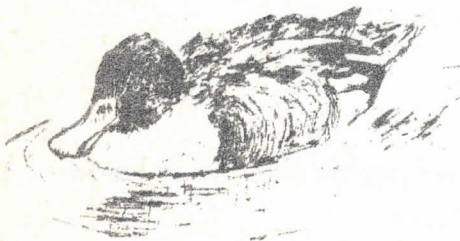
Na veel prutsen was hun V.W.-bus uit het rulle zand gereden.

Moe, koud en voldaan kwamen we terug in de "Vrederoos" en sommigen sliepen al snel als een roos.

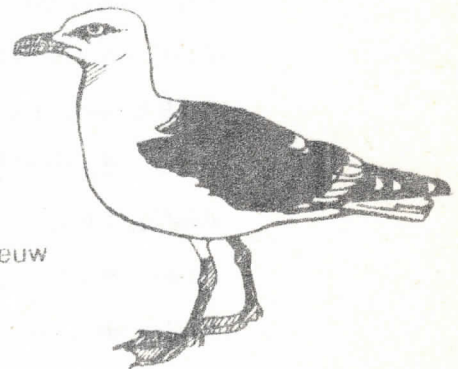
Van deze dag nog een korte impressie uit het boek der boeken "het kampboek" :

"Koud - nat - wind - somber - gezellig - sneeuw (natte) - duin - polder - bos - wad - vogels - paddestoelen - pijlen - scheuringen - rotjes - corvee - inkopen - zaterdag - boerenkool met worst - spelletjes - wandelingen - schapen (2 maal) - drank - moe - voldaan - honger".

Slobeend

Mantelmeeuw

- zondag 30 december -

Zondag 30 december 1979 :

Voor deze dag hadden Kars, Marcel en Berbera iets fraais gepland. Een "strand-eukologisch" onderzoek. Dit houdt in : Verspreid de club over het strand en verzamel van alles voor je ziet liggen een deel, zodat je een indruk hebt wat er zoal te vinden is op het Amelandse strand.

Gepland was, dat een aantal er een dagexcursie van zouden maken en de rest zou 's middags het gevonden materiaal beginnen te verwerken.

Voor een deel, vooral voor de kleinsten, was het storm- en regenachtige weer wat te veel om de hele dag buiten door te brengen.

De dagexcursie heeft met een tiental personen één van de fraaiste en prachtigste dagen op Ameland beleefd.

Lopend langs het strand, door duin en langs kwelder kwamen we moe en voldaan en een kleine 12 km. in de benen terug, meteen aanvallend op koffie en thee.

De rest van de middag werd doorgebracht met determineren en verwerken van het gevonden materiaal. De kleineren maar ook een paar ouderen hebben nog enkele erg mooie werkstukjes gemaakt. Een soortenlijst volgt hieronder :

SOORTENLIJST STRANDEUKOLOGISCH ONDERZOEK AMELAND

- Wieren :
- a) *Ulva lactuca* L. = zeesla
 - b) *Fucus vesiculosus* L. = blaaswier
 - c) *Himantalia elongata* = riemwier
 - d) *Pelvetia moelissium* A. = fijngras
 - e) Een buizenwier (misschien *Polysiphonia lanosa*).

- Eikapsel :
- a) *Buccinum undatum* = eikapsel van de wulk
 - b) Eikapsel van de *Royâ Montaguï* = Roggeëi.

Skeletten : a) Drieteenmeeuw
b) Konijn
c) Noordse Stormvogel
d) Schelp van Sepia
e) Skelet van zeekat

f) Skelet van een krab
g) Zeekoet
h) Eidereend
i) Alk

Schelpen : a) *Ensis siliqua* (Major Minor)
b) *Ensis ensis* (Major + Minor)
c) *Ostrea edulis*
d) *Mytilus edulis*
e) *Zinfaea crispata*
f) *Mascoma balthica*
g) *Buainum Undatum*
h) *Gerastaderma edute*
i) *Turritella communis*
j) Stevige strandschelp
k) Tere platschelp
l) Strandgaper

= Tafelmeshefft
= Kleine zwaardsnede
= Oester
= Mossel
= Ruwe boormossel
= Nonnetje
= Wulk
= Kokkel
= Perhoorn

Levende dieren : a) Hermietkreeft
b) Goudkammetje
c) Eieren - kuit

d) Krab
e) Zeester
f) Zeeanemoon

Verder : Hout - potscherf - fluit - veer - fopspeen - melkschenker - stiftkop - aansteker -
steen - teer - flitslichtjes - plastic etc. etc.

vervolg verslag :

De familie Jansen, Marcel en Heleen, zorgden voor het avondmaal, erwtensoep en pannekoeken stonden ditmaal op het menu. Sommigen bleken niet te verzadigen.

Pieter leverde een topprestatie door maar liefst 8 pannekoeken te verzwelgen.

Verder verliep deze avond erg rustig maar gezellig en een enkeling maakte het erg laat.

Maandag 31 december 1979 :

Op deze laatste dag van het jaar vierden we de verjaardag van Roger.

Van het kamp kreeg hij een mooie "Wees wijs met de Waddenzee"-trui, waar hij zo te zien erg mee in z'n sas was.

Deze dag werden er fietsen gehuurd. 's Morgens ging de ene helft van de aanwezigen het eiland rond en 's middags natuurlijk de andere helft.

Door stormachtige wind, een hagelbui en zon fietsten we naar de westpunt van Ameland door duinen, langs duinmeertjes met af en toe een gezicht op kampings en de Noordzee.

Op de westpunt aangekomen werd een kleine wandeling gemaakt en een rondje om de vuurtoren gefietst.

Daarna werd dezelfde afstand met de wind - in - de - rug in no-time afgelegd.

Niet langs en door de duinen, maar door al de vier Amelandse dorpjes.

Opnieuw zagen we rotganzen en een tiental niet nader te determineren ganzen.

Ook een blauwe kiekendief liet zich van dichtbij goed bekijken.

Tijdens deze tocht werd ook de eerste sperwer waargenomen.

Omstreeks half twee kwamen we weer "thuis" aan. Na de prima lunch vertrok de tweede fietsgroep.

De rest, op een enkeling na, ging nu lopen naar het wad met een enorme telescoop van Leo. Er werd weinig nieuws gezien, behalve dan de tijd op de kerktoren van Holwerd (Friesland).

's Avonds werden we door de corveeploeg, bestaande uit de familie v.d. Kooij, Esther, Ellen, Suzanne en Harry, verwend met macaronie met als toetje ijs en chocoladesaus.

Gezellig werd het die avond met spelletjes, verrukkelijke oliebotten (gebakken door Addie de Jong), Wim Kan voor de liefhebbers, verrukkelijke staatjes en hapjes klaargemaakt door Riet Waroux.

Om 12 uur wensten we elkaar nieuwjaar en een goed vogeljaar.

Een nieuw jaar was begonnen.

-dinsdag 1 januari -

Dinsdag 1 januari 1980 :

Om even na twaalfen ging er voor vele guldens vuurwerk de lucht in.

Door de Amelanders werd nog getoogd, de verzamelde spullen verbrand en een telefooncel opgeblazen. We brachten nog een tweetal uurtjes gezellig door om daarna te gaan rusten.

Nog een kort citaat uit het kampboek -

"Het was in het allerholst van de nacht. Drie volle manen stonden met verwijtende gezichten aan de hemel. "Hoe laat is het nu," vroeg ik. Half acht zei Harry, en draaide de Beerenburgfles 3 maal rond.

Wat een prachtige Beerenburgfles is dat, zei ik. Was..., zei Harry terwijl hij achteloos de vrij grote scherven uit (censuur)trok.

Waarom versplinter je die fles nou en waarom besmeur je het tafelkleed met, vroeg ik. "Just because," antwoorde hij. (Kars Veling)".

De volgende morgen werd het voor de meesten niet al te vroeg opstaan (uitslapen noemen ze het). Een enkeling ging heel vroeg hoogwatervluchtplaatsen tellen.

(Kars dus, al kwam hij niet verder dan het wad).

Na de ontbijtlunch ging een kleine groep van 5 personen een wandeling naar de Oerderduinen maken. De anderen met de auto naar West-Ameland.

Zij zagen de Brandaris op Terschelling, terwijl de andere groep de vuurtoren van Schiermonnikoog kon zien, zo helder was het die dag.

Er werd deze laatste hele dag op Ameland nog veel waargenomen.

Aan het eind van de middag werd er door 2 fanatiekelingen nog een dode alk en 2 zee-koeten gevonden. Iedereen kon van een geslaagde nieuwjaarsdag spreken.

Het maal dat de corveeploeg, bestaande uit de familie Woroux, Pieter, Kars en Bob, ons voorzette bestond uit andijviestamp met spek en toe vla en yoghurt.

Als klap op de vuurpijl kwam 's avonds de bonte avond, er werd door 4 mensen hard aan het kamplied gewerkt zodat het resultaat fantastisch werd - hier volgt het :

KAMPLIED - MELODIE "DE EGELANTIER" - DE VUÛLPOEPERS

Refrein : En we hadden nog nooit een beter kamp,
dan op het eiland Ameland (twee maal).

- 1) Op zolder zelfs heel erg laat
Iedereen nog aan de praat
Iedereen praatte met elkaar
De kussens vlogen van hot naar haar

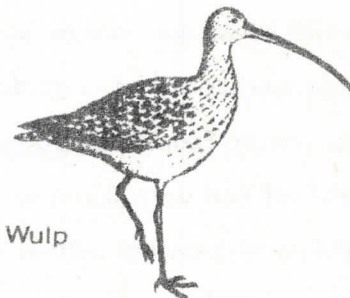

Zilvermeeuw

- 2) Het heeft nog niet zo lang geduurd
Of we hadden fietsen gehuurd
We fietsten daarmee op het fietspad
Langs de Noordzee en het wad

- 3) De corveelijst was geen gezicht
Niemand had zin in zijn plicht
Je moest schrobben en eten maken
En iedereen wou wel gaan staken.

- 4) 's Avonds hadden we erg veel lol
Want we hadden ons buikje vol
Aan Beerenburger en Schelvispekkel
Had niemand erge hekel

Wulp

- 5) Storm, regen, hagelbui
Alle vogels in de rui
Marcel, Kars steeds in de weer
Tellen, zingen elke keer

Frans vertoonde zeer geslaagde (voor enkele mensen niet) dia's over de vorige kampen van Arie v.d. Ham en eigen fabriek.

Daarna werd het kamplied gezongen en spelletjes als moordenaartje en liften gespeeld. Terwijl de meesten zich te ruste begaven, gingen een vijftal nog door met eten, klaverjassen en dansles.

-woensdag 2 januari -

Woensdag 2 januari 1980 :

Vroeg ontwakend door het hevige hagelen, kwam langzaam het besef dat er een eind was gekomen aan dit kamp. Nog even soezen in de warme slaapzak en half negen exact met een grote sprong de koude wereld in.

Op Ameland bleek het ook een klein beetje gesneeuwd te hebben. Was de rest van Nederland al eerder door een witte deken bedekt, Ameland kreeg nu pas zijn portie en dan nog zeer weinig.

Maar veel tijd om daarover na te denken was er niet. Er moest gepakt, geboent, gegeten e.d. worden. De "Vrederoos" moest weer in ordelijke staat afgeleverd worden.

Eenieder kweet zich dermate goed van zijn taak, dat ruim binnen de tijd alles aan kant was en de meute klaar voor vertrek.

Tijd over voor een korte wandeling dus. Er werden nog wat waarnemingen gedaan, groepsfoto's genomen (met de zelfontspanner, een auto reed net voorbij en klik, overnieuw dus), en genoten van de prachtige wolkenvelden in verschillende tinten afstekend tegen een mooie hemel.

En de tijd kwam om naar de boot te gaan. De familie Jansen was reeds een dag eerder vertrokken vanwege werkzaamheden op deze dag. André de Jong had reeds de vroege boot genomen.

De rest van de familie de Jong had de boot van twee uur.

Dus om half één vertrokken er 18 personen met de boot naar het vasteland.

Een laatste blik op het eiland bracht nog een paar sneeuwgorzen op. Tijdens de bootreis werd door enkelen nog een zeehond gezien, langzamerhand een zeldzaam dier aan het worden. Verder nog vele eenden, zoals middelste zaagbekken, toppereenden, zwarte zeeëenden en eiders. De reis naar Leeuwarden verliep minder voorspoedig dan de heenreis voor de openbaarvervoerreizigers. Door de drukte moesten de meesten staan in een zeer volle bus, wat een benauwd halfuurtje betekende.

In de trein was echter ruimte genoeg en konden we ons voorbereiden op de eerste etappe naar Amersfoort. Onderweg werden we geconfronteerd met een zeer wit Nederland.

In de trein werden nog de gebruikelijke liedjes gezongen met begeleiding op gitaar, spelletjes gedaan en nagepraat.

Enkele medereizigers, die dezelfde tijd op Ameland hadden doorgebracht als wij, deden nog even gezellig mee. Laverend door de spitsuurdrukte arriveerden we om even over vijven behouden in Culemborg.

En eenieder ging zijns weg met een weemoedig maar voldaan gevoel.

KORTE NABESCHOUWING

Een korte beschouwing na het verslag is wel op z'n plaats.

Een kamp, een beetje anders dan normaal. Een kleinere groep, oud en nieuw op Ameland doorbrengen, het eerste kamp op de Wadden.

Er is behoorlijk wat gezien aan vogels, natuur en landschap etc. Iedereen kwam aan zijn/haar trekken en vooral enkele stevige wandelingen "deden" het voor velen.

Ook de gezelligheid en saamhorigheid zijn belangrijk voor het slagen. Ook aan die eis is o.i. meer dan voldaan.

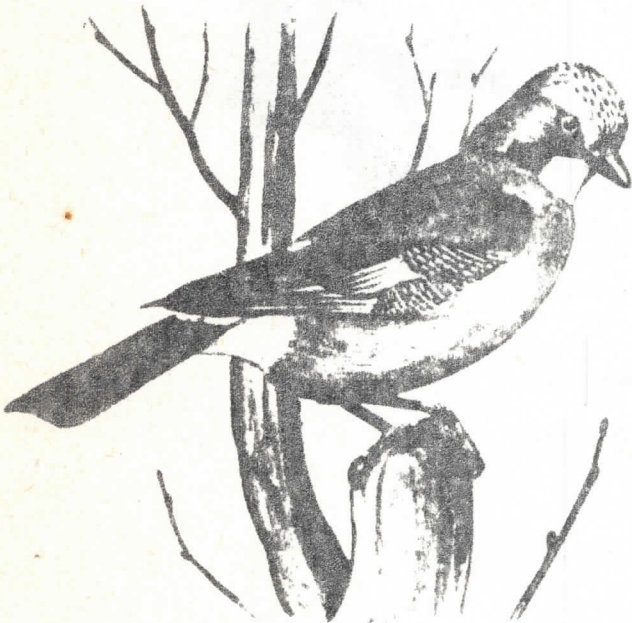
De meeste deelnemers konden na afloop gerust zeggen, dat het voor hen echt een paar prima "dagen er tussenuitzijn" geweest zijn.

Een kamp dat de deelnemers nog lang zal heugen in zeer positieve zin en natuurlijk voor herhaling vatbaar.

BÈRBERA V.D. VATE

en

HARRY V.D. WARENBURG

Vlaamse gaai

Garrulus glandarius

WAARNEMINGENLIJST KAMP AMELAND
29-12-1979 - 2-1-1980

Duikers, Futen en Stormvogels

Van deze groep vogels werden enkele soorten dood op het strand aangetroffen,
namelijk : Noordse Stormvogel

Fuut
Jan van Gent

Eenden, Ganzen en Zwanen

Rotgans : Van deze soort verbleven enkele groepjes (totaal + 300 ex) op het eiland.
Een groep van ongeveer 125 stuks fourageerde in de polder vlak bij het kamphuis.

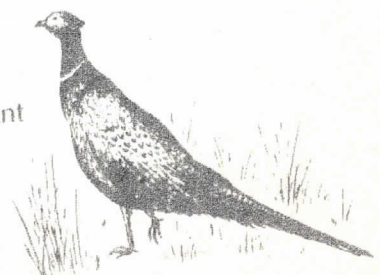
Kolgans	5 ex.
Wilde eend	
Pijlstaart	} slechts enkele exemplaren
Smient	
Wintertaling	
Slobeend	
Bergeend	veel op kwelders en wad
Toppereend	op de waddenzee
Britduiker	op de waddenzee
Middelste zaagbek	op de waddenzee
IJseend	8 ex. op de Noordzee
Grote zeeëend	} op het strand enkele dode ex.,
Zwarte zeeëend	
Eidereend	Groepjes op Noordzee en Waddenzee

Stootvogels

Buizerd	+ 4 ex. polder en duin
Blauwe kiekendief	+ 10 ex. overal verspreid
Ruigpootbuizerd	1 ex. op de kwelder
Sperwer	2 ex. gezien
Torenavalk	+ 5 ex.
Hoenders e.d.	
Fazant	

Fazant

Waadvogels

Scholekster	talrijk op wad en polder
Bontbekplevier	slechts enkele exemplaren
Goudplevier	+ 50 ex. gezien, meesten in de polder
Kievit	9 ex. in de polder
Houtsnip	1 ex. in het bos bij Hollum
Watersnip	enkele exemplaren in polder en duin
Wulp	zeer talrijk vooral in de polder en op het wad
Tureluur	+ 20 ex. op het wad
Bonte strandloper	erg weinig waargenomen
Drieteenstrandloper	meer dan 100 ex. op het strand
Steenloper	geregeld enkele exemplaren

Meeuwen

Grote mantelmeeuw	vrij talrijk
Drieteenmeeuw	1 ex. ook nog 1 ex. dood
Stormmeeuw	talrijk
Kokmeeuw	talrijk
Zilvermeeuw	talrijk
Kleine mantelmeeuw	enkele

Alken

Zeeoet	} verscheidene exemplaren dood op het strand
Alk	

Duiven

Turkse tortel	4 ex. in Buren
---------------	----------------

Uilen

Velduil	1 ex. op de kwelder
---------	---------------------

Zangvogels

Ekster	
Vlaamse gaai	
Bonte kraai	+ 10 ex. polder en duin
Zwarte kraai	
Kauw	grote groep in de polder
Merel	
Kramsvogel	enkele tientallen

Koperwiek
Grote lijster 1 ex. in de polder
Matkopmees in het naaldbos
Goudkaantje in het naaldbos

Huismus
Vink

58 soorten inclusief de dood gevonden exemplaren.

LEO VAN DER KOOIJ

===

Karel Hattink, is in Culemborg een club begonnen, die werk maakt van Ruimtevaart Astronomie en Meteorologie, genaamd R.A.M.

Voor eenieder die interesse heeft in deze richting, kan ik aanbevelen nota te nemen van 't volgende :

Vrijdagavond 21 maart a.s. kan ieder die wel eens sterren wil zien door een sterrenkijker terecht vanaf 7 uur - Akelei 40. Er zullen de gehele avond sterren en ruimtevaartdia's worden vertoond, zodat het de moeite waard is om toch te komen al is het bewolkt.

De leden van de club voor Ruimtevaart - Astronomie en Meteorologie zijn er om u in te lichten.

Dit alles in 't kader van de Nationale Sterrenkijkdag. Daar ikzelf voor deze materie zonder moeite warm loop, verwacht ik van m'n mede NVWC-leden hetzelfde.

Vanaf + 21.00 uur zal ikzelf ook ter plaatse zijn.

KOMT DAT ZIEN,

ARIE.

AGENDA

Koffie

1. Ingekomen stukken;
 2. Wintervoeding;
 3. Statuten;
 4. Dijkverzwaring;
 5. Subsidie, edukatief plan;
 6. Knotten;
 7. 5-Jarig bestaan;
 8. Vogel Werk Groep;
 9. Kampen;
 10. Excursieprogramma;
 11. Rondvraag.
-

1. Ingekomen stukken :

- Het blad van Greanpeace.
- Notulen van Kritisch Bosbeheer.
- Het blad van de groep De Vijfheerenlanden. Zij houden vogelcursussen voor beginners en voor gevorderden. Kunnen wij ook zoiets verwezenlijken?
- Een brief van het Gelders Landschap, over de Regulieren.
Het beheersplan van het R.I.N. wordt niet uitgevoerd, er is nu een pad gepland, midden door het gebied heen.
De milieuwerkgroep had ook gereageerd bij het Gelders Landschap. We moeten beter samen werken met de milieuwerkgroep.
- Een brief van de Gemeente Culemborg, zie punt subsidie.
- Een uittreksel van Ed Raue over "Ja, Natuurlijk".
- De vereniging tot behoud van natuurmonumenten organiseert groepsexcursies naar het Naardermeer. Dit wordt doorgegeven aan de V.W.G.
- Uitnodiging van de vereniging Waalstroom voor een themadag over de dijkverzwaring van de Waal. De werkgroep dijkverzwaring zal hier aandacht aan besteden.
- In het blad van de Bommelerwaard staat dat de dijk tussen Hurwenen en Zaltbommel in de oude staat zal blijven.
Dit dankzij inventariseren !!!!
Zij wilden tevens de meidoornhagen gaan snoeien, maar zijn geschrokken van de hoeveelheid werk. In Culemborg heerst de graanroest in de hagen en daarom wordt het afgeraden ze te snoeien. Het snoeien van hagen is ook niet iets wat iedere leek kan doen.

- Ook gaan ze in de Bommelerwaard de biotoop van de weidevogels beschermen. De V.W.G. zal bestuderen in hoeverre wij wat hieraan kunnen doen. De Bommelerwaard bestaat ook vijf jaar. We worden uitgenodigd voor een dia- en filmavond op 7 februari.
- Er kwam een bloemenkalender van het natuurlijke Ziekenhuis Zonnehuis binnen. Er werd voorgesteld een verjaardagskalender in het Kompas te hangen.

2. Wintervoeding

De gelijknamige werkgroep heeft een draaiplan opgesteld. Bij vriezend weer met sneeuw of ijzel wordt er na drie dagen met voederen gestart. De voeding gebeurt in samenwerking met de dierenbescherming. Er worden advertenties naar de kranten gestuurd en de scholen zullen helpen met het ophalen van brood. De N.V.W.C. voedert in het buitengebied, terwijl de dierenbescherming in de stad Culemborg zelf voedert. Ieder jaar wordt een avond pinda's geregen in het Kompas, nu is dat nog niet noodzakelijk.

Het adres van de D.B. is mevrouw Valk.
Van de N.V.W.C. zijn dit : Gerard, Henkjan, Harry en Jan Rietvink,
Ereprijs 39 - Culemborg.

3. Statuten

Het concept is aangekomen, dit zal afgedrukt worden en worden rondgestuurd, zodat het op de volgende vergadering kan worden besproken.

4. Dijkverzwaring

Het rapport is binnen.
De werkgroep zal hierover binnenkort vergaderen.

5. Subsidie, edukatief plan

We hebben nog nooit subsidie aangevraagd, omdat dat niet nodig was. Nu stuurt de gemeente een brief, dat we subsidie kunnen aanvragen. Gerard en Frans hebben daarom een begroting opgesteld, hierin staan onze activiteiten voor het komende jaar. Op deze begroting is een tekort van f 1.300,--. Dit is nu als subsidie aangevraagd. 28 Januari is er een vergadering met de gemeente en afgevaardigden van andere verenigingen. Voor ons gaan Theo en Han daar naartoe. Theo wil echter niet in deze commissie gaan zitten.

6. Knotten

2 Februari en 1 maart knotten zonder kettingzaag. Dit zijn 120 bomen die we 8 jaar geleden ook al geknot hebben. 16 Februari worden er 20 bomen geknot, deze zijn weer als vanouds. Dit alles zal geschieden tegenover de familie van Ooy aan de Lekdijk Oost.

7. Vijfjarig bestaan

Hiervoor is een commissie opgericht.

De volgende leden gaven zich op : Kars, Jake, Leo, Han, Hans en Joost.
Hiermee zijn de vorige leden van hun taak ontheven !

8. Vogelwerkgroep

Zie elders in dit blad.

Flevo-excursie 23 februari

Indien genoeg deelnemers, gaat deze excursie met de bus, anders op een andere manier.

Geef je tijdig op bij Leo van de Kooij, Vliegerweg 3 - Culemborg, tel. 03450 - 5450.

9. Kampen

Kamp Hurwenen

Meer dan in de vorige Hak-AI stond, is hierover nog niet bekend.

Voorjaarskamp

De datum hiervoor is rond Hemelvaart.

Leo zal informeren bij de Werkgroep in Kockengen naar een boerderij in Ootmarsum.

10. Excursieprogramma

Zie elders in dit blad.

11. Rondvraag :

Marcel

Is er gekeken naar een nieuwe kaartenbak?

Dit blijkt niet het geval. Berry zal dit alsnog doen. Theo stelde voor er anders zelf een in elkaar te timmeren.

Leo

Hij wil het artikel over de Regulieren lezen. Dit kan hij bij Frans halen.

Theo

Het paddenverslag is af. Elke medewerker kan er een krijgen. Ook liggen er verslagen in het Kompas.

Hij heeft ook een juveniel zeearend gezien. (Sommige mensen verlaten snel de vergadering).

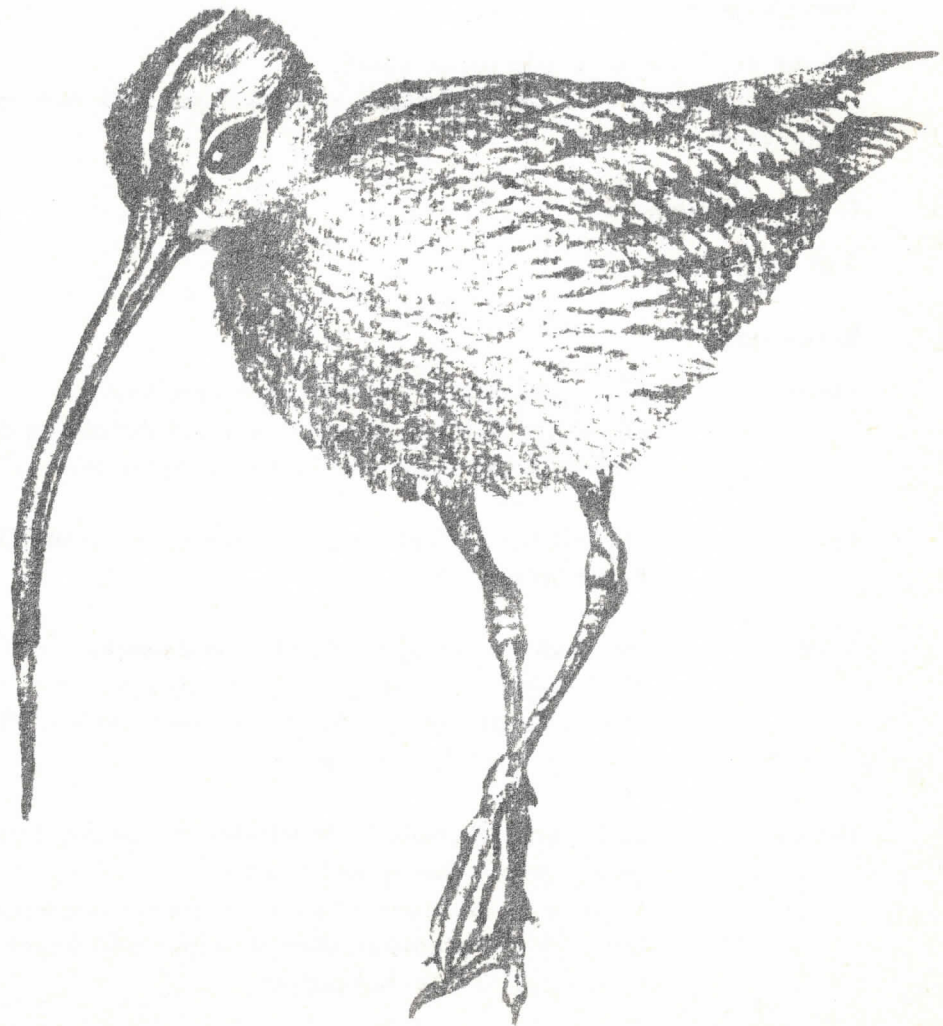
Hans R.

Er is een vleermuis in de kerktoren van Geldermalsen. Dit wordt doorgegeven aan Sjoerd Braaksma.

Hans heeft de plaatsen geteld waar nieuwe knotbomen kunnen staan. Dit zijn 170 plaatsen. Aan de eigenaren wordt eerst gevraagd, of ze dit zelf willen bekostigen.

- Jan Hij sprak een kwaai boer over drie mensen met een kijker om hun nek. Waren dit mensen van de N.V.W.C. ??
Ieder lid van ons heeft een legitimatiebewijs. Heb je dit niet, dan kun je dit ophalen bij Gerard of bij Frans.
- Berry Hoeveel leden telt de N.V.W.C.?
Dit is niet precies bekend, want Frans is niet aanwezig.
Er worden 225 Hak-AI's gedrukt.
- Joost Er staat in het blad "de Boerderij" een stukje over het inpolderen van de Waddenzee. Moeten wij hierop reageren?
Men vindt van niet. Dat is meer de taak van de vereniging tot behoud van de Waddenzee.

Berbera en Nico

Regenwulp.

DE SCHREEUW

De luchtkastelen

Het laatste bedenksel van de jachtfanatici is wel de poging om de jagers de regels der ecologie bij te brengen - om het evenwicht terug te brengen in de situatie waarin onze fauna zich momenteel bevindt.

Men wil ons doen geloven, dat de jacht een instrument zou zijn of zou kunnen worden, waarmee fauna en milieu kunnen worden bewaakt en beheerd. Met andere woorden, willen wij en onze landbouwkultuur niet worden overvallen door hongerige fazanten, eenden, hoenderachtigen en andere soortgelijke plagen, dan rest ons niet anders dan te vertrouwen op het onfeilbaar oog en de vaste hand van meer dan 2.000.000 jagers, alsmede op hun vaardigheid en jachtinstinct.

Het is ongelooflijk : er is nog maar nauwelijks uiteengezet hoe de bestrijdingsmiddelen en giftige stoffen onze inheemse fauna drastisch hebben gereduceerd, of wij worden geconfronteerd met een nog verwarrender verhaal.

Natuurlijk moeten wij ermee doorgaan de industrieën voor onze ideeën te winnen; onwetendheid en kwade trouw aangaande het vervuilingsvraagstuk lonen niet en het is riskant omdat per jaar zo'n 50.000 ton lood over het land worden verspreid.

Maar, hoewel onze instelling niet is veranderd, zijn de jachtmethoden dat wél. Wij herhalen hier nog eens, dat wij zullen doorgaan hen te bestrijden, zoals wij altijd al hebben gedaan jegens de verontreiniging in z'n algemeenheid en in het bijzonder tegen het nutteloos en schadelijk gebruik van chemische produkten in de landbouw, alhoewel wij heel goed weten dat de desbetreffende industrieën om economische redenen (en nergens anders om !!) een stap terug moeten doen, omdat een te grote toevloed van bestrijdingsmiddelen de landbouwprodukten duur maken, waardoor deze niet met de internationale markt kunnen concurreren en omdat bepaalde methodes in de landbouwbedrijfstaking, die te zeer "chemisch doortrokken" zijn, niet meer lonend zijn.

Om die reden experimenteert men op grote schaal met alternatieve produkten en methoden, in het bijzonder met die welke van biologische aard zijn, gebaseerd op het geprogrammeerd gebruik van enkele soorten die andere schadelijke stoffen voor de mens moeten uitschakelen; en juist hier springen de dramatische gevolgen van de jacht duidelijk naar voren, terwijl juist dit aspect van de voedselketen, waarin de vogels voorzien, op alarmerende wijze duidelijk wordt. Er zijn zorgwekkende leemtes in die gebieden, die niet met bestrijdingsmiddelen zijn vergeven, maar waar wél grote pressie door de jacht wordt uitgeoefend.

Dit alles bevestigt slechts datgene wat wij telkenmale hebben gezegd over de omvang van de jacht in Italië. Zeven jagers per vierkante kilometer vormen een onhoudbare druk op al die milieu's en dan hebben we het nog niet eens over de verstedelijking, die tragische en kostbare verwikkelijking ten nadele van het biologisch evenwicht.

Maar, hoe dit alles ook zij, indien de jagers te goeder trouw zijn in hun beweringen, dat de uitdunning van de vogelwereld enkel en alleen te wijten is aan de verontreiniging in het algemeen, dan hebben ze tezelfder tijd toch vele malen het tegendeel aanvaard: namelijk door voor te stellen de jacht gedurende een bepaald aantal jaren op te schorten, zodat wij allen te gelegener tijd de realiteit zouden kunnen waarnemen.

Tot dusverre is dit niet mogelijk gebleken, enkel en alleen omdat de jagers beter dan wie ook we ten hoe de zaken er voor staan, wat de werkelijke oorzaken zijn en bijgevolg niet het bewijs kunnen leveren dat dit alles ten onrechte aan hen werd toegeschreven.

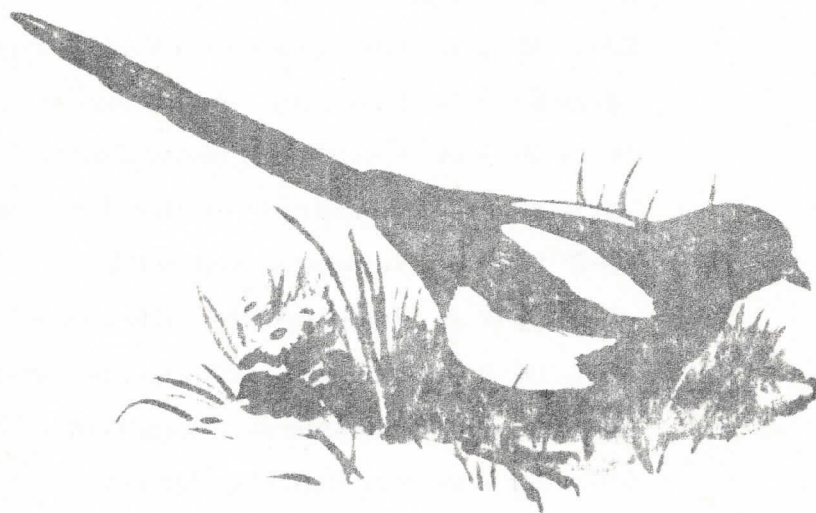
Nu de schuld minder aan de bestrijdingsmiddelen kan worden gegeven, omdat dit thans duidelijk niet meer zo opgaat, beginnen de jagers thans op aanmatigende wijze hun nieuw aanvaarde ecologische leefregel te verkondigen en wel als beschermers van een goede fauna, als deskundigen en als toegewijde vrienden van de natuur.

Een dergelijke voorstelling van zaken gaat echter niet op, dat is duidelijk; Wij kennen de waarheid.

Er is maar weinig nodig om de argumenten van deze "warhoofden", deze ecologische betweters, te weerleggen. Deze "briljante figuren", die voorgeven de aan hun eigen produkten klevende gebreken te corrigeren; die een andere naam geven aan hun strooptochten te velde, op een territorium dat allen toebehoort; die doen vóórkomen of ze niemand duperen door zich te beroepen op de fabel van gemeenschapszin, verantwoordelijkheid, onberispelijk gedrag, jachtervaring, kortom : allemaal zaken die er als luchtkastelen uitzien, maar die - op de keeper beschouwd - niets om het lijf hebben.

Schrijver : Gloria Grosso

Vertaald door : Ed Raue

Ekster

Pica pica

Waarnemingenlijst

februari '80

Dodaars	23-1-'80 2 ex. Pont Culemborg (Kars Veling, Henkjan Kievit) 27-1-'80 1 ex. Rivierkruising (Marcel v.d. Tol, Ton Kompier)
Aalscholver	6-2-'80 2 ex. Vliegend richting Beusichem Redichemse Waard (Marcel v.d. Tol)
Kleine zwaan	Van 27-1-'80 tot zeker 3-2-'80 was 1 ex. aanwezig in de omgeving van de Bosscherwaarden en de Rivierkruising (diverse waarnemers).
Grauwe gans	Begin februari waren geruime tijd 10 Grauwe ganzen in de omgeving van de Afgraving en De Heul aanwezig. Verder zijn er nog een aantal trekwaarnemingen gedaan, zowel in noordelijke als in zuidelijke richting vliegende ganzen werden waargenomen.
Kolgans en Rietgans	Vanaf half januari tot half februari zijn alleen trekwaarnemingen bekend. Ook hier werden de ganzen vliegend in zowel noordelijke als zuidelijke richting waargenomen. Opmerkelijk zijn de beide trekwaarnemingen van ca. 40 Kolgans en ca. 40 Rietgans op 20-1-'80 waargenomen op dezelfde plaats en tijd.
Pijlstaart	23-1-'80 1 ex. Steenwaard (Kars Veling, Henkjan Kievit) 8-2-'80 1 ex. Redichemse Waard (Marcel v.d. Tol) 10-2-'80 1 ex. Beusichemse Waard (Paul v. Veen, Hans Rietvink)
Slobeend	25-1-'80 2 ex. Voorkoopstraat (Hans Rietvink) 8-2-'80 1 ex. Redichemse Waard (Marcel v.d. Tol) 9-2-'80 19 ex. Polder Redichem (Hans Rietvink)
Bergeend	6-1-'80 8 ex. fouragerend bij Rijswijk (Joost Woudstra) 10-2-'80 1 ex. Beusichemse Waard (Paul v. Veen, Hans Rietvink) 10-2-'80 2 ex. Rivierkruising (Marcel v.d. Tol, Joost Woudstra)
Brilduiker	26-1-'80 1 ex. Kil van Hurwenen (excursie) 27-1-'80 1 ex. vrouwelijk ex. fouragerend Rivierkruising (Paul v. Veen) Later werd deze brilduiker vliegend richting Redichemse Waard bij de pont van Beusichem waargenomen (Marcel v.d. Tol, Ton Kompier).

Ruigpootbuizerd	De Ruigpootbuizerd is twee keer in deze streek waargenomen, namelijk op 20-1-'80 1 ex. Regulieren (Harry v.d. Warenburg, Ton Kompier e.a.) en 27-1-'80 1 ex. Kil v. Hurwenen (excursie).
Kemphaan	26-1-'80 1(2) ex. Kil van Hurwenen (excursie)
Meerkoet	Reeds de hele winter is er een gedeeltelijk albine Meerkoet aanwezig in de fortgracht van Fort Everdingen.
Roek	6-1-'80 28 ex. Voorkoopstraat (Hans Rietvink) 27-1-'80 1 ex. Honddijk (Marcel v.d. Tol, Ton Kompier) 1-2-'80 6 ex. Plasjes pont Culemborg (Harry v.d. Warenburg)
Sijs	12-1-'80 20 ex. Plantage samen met 10 putters, 5 vinken en 1 Keep (Berry Lucas) 19-1-'80 8 ex. Zeedijk fouragerend in elzen (Berry Lucas) 19-1-'80 ca. 15 ex. Ganssteeg, Beusichem (mevrouw Woudstra).

In deze waarnemingenlijst heb ik o.a. de vroege Grutto-waarnemingen nog weggelaten, omdat ik van plan ben een lijst met de eerste waarnemingen van bepaalde zomervogels samen te stellen. Met een duur woord kan je deze waarnemingen fenologische waarnemingen noemen.

Zie je zo'n zomervogel voor het eerst dit voorjaar, maak daar dan een kaartje van met de vermelding van "1e waarneming" en lever deze bij onderstaand adres in.

Waarnemingskaartjes verkrijgbaar bij :

MARCEL VAN DER TOL
Lindeboom 21 te Culemborg.

Pimpelmees.

werkgroep voor natuurbehoud en milieubeheer 'noordwest-betuwe'

BESCHERMD STADSGEZICHT - de afgelopen maanden is er binnen de werkgroep druk overleg gepleegd over de inspraak rond het Voorontwerp Structuurplan Beschermd Stadsgezicht.

Andere zaken moesten hierdoor tijdelijk blijven liggen.

In een aantal extra bijeenkomsten werd onze visie op de themavragen uit de inspraakkrant op tafel gelegd.

Centrumklimaat, Winkels en Bedrijven, Verkeer en Buitengebied waren de onderwerpen die de revue passeerden. Vele verslagen werden gemaakt. Hiervan werd een eindverslag gemaakt, dat op 18 februari bij de Gemeente binnen moest zijn.

Tussentijds vonden ook nog contacten plaats met de D66 inspraakgroep.

Hieruit kwam naar voren, dat de visies van beide groepen over de verschillende probleemvelden zeker niet ver uit elkaar lagen en zelfs dikwijls aardig parallel bleken te lopen.

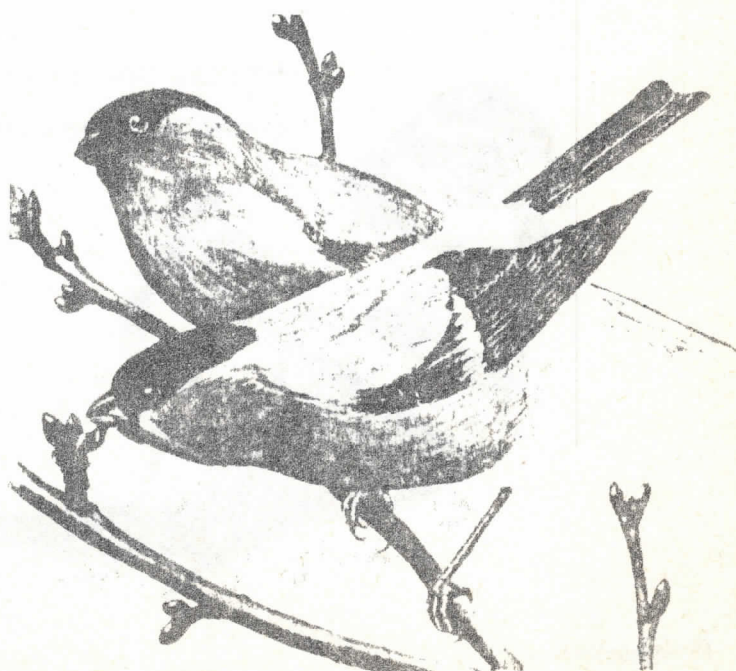
Dit kan van belang zijn, daar unanieme meningen aanleiding kunnen zijn deze als beslis-punten op te nemen in het samenvattende eindverslag dat de Gemeente gaat maken over de inspraakresultaten van alle groepen die met de inspraak hebben meegedaan.

Het zijn deze beslis-punten, die in aanmerking komen om in de beleidsvoornemens verwerkt te worden. In hoeverre dit werkelijk gaat gebeuren is echter nog een vraag.

De inspraak destijds over Goilberdingen kan hierover nog geen uitsluitel geven, daar de uitwerking van dit bestemmingsplan nog op zich laat wachten.

Goudvink

Pyrrhula pyrrhula

Exkursie-programma

ZATERDAG 8 MAART :

Gaas aanbrengen voor padden, aan de Ronde Haven.
Vanaf 8.00 uur.

ZATERDAG 8 MAART :

SOVON-tellingen met Leo v.d. Kooij, Henkjan Kievit en Marcel v.d. Tol.
Vertrek 8.30 uur vanaf 't Jach.

ZONDAG 9 MAART :

SOVON-tellingen in de omgeving van de Regulieren en het
Beusichemse Veld, o.l.v. Harry v.d. Warenburg.
Vertrek 8.30 uur; Terug om + 12.00 uur.

MAANDAG 10 MAART :

Vergadering van de Milieuwerkgroep;
Inlichtingen bij Cor Heynes, Gailberdingerstraat 24 - tel.no. 33 80.

MAANDAG 10 MAART :

Maandelijks vergadering van de Vogelwerkgroep in "Het Kompas".
Aanvang 20.00 uur.

VRIJDAG 14 MAART :

Uitenexcursie in de Plantage en de Redichemse Waard, o.l.v.
Gerard van Zuylen.
Aanvang 21.00 uur, vertrek vanaf 't Jach.

ZATERDAG 15 MAART :

Jaarvergadering Natuurmonumenten Utrecht in de Beatrixhal.
Deze vereniging bestaat in 1980 75 jaar.
Aanvang 14.00 uur.

MAANDAG 17 MAART :

Algemene maandelijks vergadering in "Het Kompas".
Aanvang 20.00 uur.

DONDERDAG 20 MAART :

Jaarlijkse traditionele afsluitavond van het afgelopen knotseizoen met
dia's en films in de "Open Hof", aanvang 19.30 uur.

VRIJDAG 21 MAART :

Bibliotheekavond in "Het Kompas".
Aanvang 20.00 uur.

ZATERDAG 22 MAART :

Excursie naar Hagestein o.l.v. Leo en Kars.
Vertrek 8.00 uur vanaf 't Jach.

ZONDAG 23 MAART :

Uiterste inleverdatum kopij Hak-AI.

VRIJDAG 28 MAART :

Gezellige bijeenkomst in het kader van het 5-jarig bestaan (zie ook vorige Hak-AI pag. 22) in "Het Kompas".
Aanvang 19.30 uur.

ZONDAG 30 MAART :

Inventarisatie excursie Redichemse Waard.
Vertrek 7.00 uur.

MAANDAG 7 APRIL :

Dagexcursie Nieuwe Zuider Lingedijk, o.l.v. Gerard van Zuylen.
Vertrek 7.00 uur.

VRIJDAG 11 APRIL :

Dis-avond Kamp Hurwenen en andere kampen o.l.v. Henkjan Kievit en Harry v.d. Warenburg.
Aanvang 19.30 uur in "Het Kompas".

ZATERDAG 12 APRIL EN ZONDAG 13 APRIL :

SOVON-tellingen.
Vertrek 7.00 uur.

MAANDAG 14 APRIL :

Maandelijks vergadering Vogelwerkgroep in "Het Kompas".
Aanvang 20.00 uur.

DONDERDAG 17 APRIL :

Maandelijks algemene vergadering in "Het Kompas".
Aanvang 20.00 uur.

VRIJDAG 18 APRIL :

Zangavond in "Het Kompas", o.l.v. Gerard, Han en Kars.
Barbertjes meenen!
Aanvang : 19.30 uur.

ZATERDAG 19 APRIL :

Excursie Mariënwaard o.l.v. Leo v.d. Kooij.
Vertrek 8.00 uur.

